

*„ Minden gyermek lelke
születéskor olyan, mint a fehér lap,
s csupán a környezeti hatások ' írnak '
erre eltérő tulajdonságokat”*

(JOHN LOCKE)

Művészeti nevelés
lehetőségei
a Pitypang Óvodában

Tartalomjegyzék

1. HELYZETELEMZÉS	3
2. A SAJÁTOS PEDAGÓGIAI ARCULAT ÉRTÉK ÉS CÉLRENDSZERE	3
2.1. SAJÁTOSÁGAINK A KÖVETKEZŐK:	3
2.2. ALAPELVEINK	5
2.3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJAI	5
2.4. NEVELÉSI FELADATAINK	6
2.5. HAGYOMÁNYAINK, ÜNNEPEINK	7
2.6. KÜLDETÉSNYILATKOZAT, JÖVŐKÉP	15
3. A MI ÓVODÁNK - ÓVODAKÉP	16
4. A MI ÓVODÁSAINK – GYERMEKKÉP	16
5. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELTÉTELEI	16
5.1. SAJÁTOS PEDAGÓGIAI ARCULATRA VONATKOZÓAN	16
5.1.1. Személyi feltételek	16
5.1.2. Tárgyi feltételek	18
6. A MEGVALÓSÍTÁS MEGKÜLÖNBÖZTETŐ ELEMEI	21
6.1. ÉRZELMI NEVELÉS, SZOCIALIZÁCIÓ	21
6.2. JÁTÉK, ÉLMÉNYEN ALAPULÓ, TEVÉKENYSÉGBE ÁGYAZOTT TANULÁSSZERVEZÉS	24
6.3. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS	25
7. SAJÁTOS PEDAGÓGIAI ARCULAT ÓVODAI TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS FELADATAI	29
7.1. JÁTÉK	29
7.2. MESE, VERS	31
7.3. ÉNEK-ZENE, ÉNEKES JÁTÉK	35
7.4. RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA	36
7.5. MOZGÁS	37
MOZGÁS ÉS TARTÁSJAVÍTÓ TORNA	38
7.6. KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	41
7.7. MUNKA	43
7.8. TANULÁS	45
7.9. VARÁZSCERUZA	46
7.10. „ZENEÓVI”	48
8. A SAJÁTOS PEDAGÓGIAI ARCULATHOZ KAPCSOLÓDÓ GYERMEKI FEJLŐDÉS NYOMON KÖVETÉSE	50
8.1. MEGFIGYELÉSEK, MÉRÉSEK	50
9. EGYÜTTMŰKÖDÉSI RENDSZEREK	50
10. MINIMUM ESZKÖZKÉSZLET A PITYPANG ÓVODA KILENC CSOPORTJÁBAN:	51
10.1. MINIMUM ESZKÖZKÉSZLET	51
10.2. A PITYPANG ÓVODA TORNATERMÉNEK FELSZERELÉSE	54
10.3. FEJLESZTŐSZOBA FELSZERELÉSE	55
11. FELHASZNÁLT IRODALOM	55

1. Helyzetelemzés

Szolnok város Pitypang óvodája a város legnagyobb, 5900 m² területen fekvő, emeletes, 209 férőhelyes, 9 csoportos lakótelepi óvodája, amely 1978-ban épült.

Az óvoda indítása 19 óvónő és 15 technikai dolgozó együttműködésével történt.

Óvodateremtő munkánk eredményeként 9 foglalkoztató és azokhoz tartozó helyiségek berendezéseit, az eszközök beszerzését folyamatosan végezzük napjainkban is. A játszóudvar lomtalanítását, fásítását, füvesítését a szülőkkel együtt végeztük, s igyekeztünk korszerű játékokkal berendezni. Udvarunk azóta is folyamatosan szépül, a gyermekek tevékenységeihez maximálisan igazodik. Kialakítottuk egyéni arculatunkat, mely vonzóvá tette intézményünket és az ott dolgozók munkáját.

Az óvoda épületének legfőbb jegyei:

- 5900 m² alapterületű, kétszintes, óvodának épült panelépület.
- Ebből: 3900 m² a beépített terület. 2000 m² játszó - sportudvar, kert. Egy gyermekre jutó terület: 23,6 m².

A 9 csoport öltözőivel, fürdőszobáival és a tornaterem maximálisan biztosítja az óvodás korosztály mozgásigényeinek kielégítését. Csoportszobáink természetes világítását déli fekvésű ablakai biztosítják. Korszerű, minden igényt kielégítő berendezései megfelelnek a gyermekek életkorából adódó méreteinek, és az esztétikai elvárásoknak is.

2. A sajátos pedagógiai arculat érték és célrendszere

2.1. Sajátosságaink a következők:

- a művészeti élmények kiemelt biztosítása;
- a gyermekek szabad játékának maximális tiszteletben tartása, védelme,
- az érzelmi nevelés kiemelten történő kezelése;
- az egészséges életmód, életvitel feltételeinek megteremtése;

- esztétikus, tiszta, ingergazdag belső- és külső környezet megteremtése;
- az anyanyelvi nevelés és a megismerő tevékenységek játékos fejlesztése
- élményeken, tevékenységeken keresztül szerzett ismeretek, tapasztalatok beépítése az iskolai életmódra való felkészítésben.

Olyan óvoda létrehozásán munkálkodunk, ahol a gyermeket egyéniségnek tartjuk, ahol szabadságát, személyiségét és emberi szükségleteit tiszteljük, ahol az öröm minden nap jelen van.

Igyekszünk a tevékenységekhez a választék maximális felkínálásával megteremteni annak lehetőségét, hogy a gyermek egyéni érdeklődésének, a mindenkori lelkiállapotának megfelelően szabadon kiválaszthassa, ami neki legjobban megfelel, amelyben örömét leli.

Ennek szellemében:

- A programok széleskörű felkínálására törekszünk, melynek sikerét az élmények biztosításában látjuk.
- Elismerjük a játéktevékenység elsődlegességét.
- Kiemelten kezeljük a gyermeki tevékenységek közül a művészetekkel összefüggő mese, vers, ének, zene, énekes játékok, dramatizálás, bábozás, mozgás, valamint a vizuális tevékenységeket.

A művészeti ágak komplexitása a mindennapok eseményeire és az ünnepeire is jellemző. A művészet területei eszközként szerepelnek a kezünkben. E tevékenységek közben nagyon jól megismerhetjük a gyermeket, és személyre szólóan nevelhetjük, fejleszthetjük őket. Segíti annak a gyermekképnek a kialakítását, hogy művészetet értő, szerető, azt érezni tudó felnőttek váljanak belőlük.

„A művészet egyrészt az ember önmegvalósulása, másrészt maga is az ember egyik valósága.”

(CHRISTOPHER CAUDWELL)

2.2. Alapelveink

Programunk alapelve:

„A szabadon és önként vállalt tevékenységek mindig magasabb rendűek, mintha csak kötelességből, engedelmességből vállalnánk azokat”

(RUDOLF STEINER)

- Óvodai nevelésünk biztosítja gyermekeinknek a kiegyensúlyozott, érzelemgazdag, boldog gyermekkort.
- A játék elsődlegességét biztosítva a művészeti programok sokszínű felkínálásával törekszünk az élménygazdag, pozitív irányú kapcsolat kialakítására a gyermekek és a művészetek között.

2.3. Óvodai nevelésünk céljai

- Olyan nyugodt, érzelemgazdag óvodai környezet biztosítása, amely lehetőséget ad az életkornak megfelelő egyéni képességek kibontakoztatására.
- Megvalósulhat a gyermeki személyiség harmonikus fejlődése, a különbözőség figyelembe- vételével.
- A gyermeki szabadság biztosításával kialakulhat a dönteni tudás képessége is, a mindenkori életkornak megfelelő szokások betartása mellett.
- A gyermekek és a művészetek közötti pozitív érzelmi kapcsolat létrejötte során kialakulhat művészeteket befogadó, értő és művelő gyermeki személyiség.

2.4. Nevelési feladataink

A célok érdekében feladatunk:

- Az érzelmi nevelés kiemelt kezelése, a szocializáció segítése.
- Szeretetteljes, biztonságos, nyugodt, otthonos, derűs légkör megteremtése.
- Az egészséges életmód feltételeinek biztosítása, a mozgásfejlődés lehetőségeinek megteremtése.
- A fejlődés ütemét figyelembevevő, differenciált bánásmód alkalmazása.
- Az értelmi képességek fejlesztése a felzárkóztatást igénylő és a tehetséges gyermekek esetén egyaránt.
- A tevékenységekhez az eszközválaszték maximális biztosítása, a tevékenységek sokrétűsége és komplexitása.
- A napirend folyamatosságával és rugalmasságával párhuzamosan a szokás- és szabályrendszer életkornak megfelelő kialakítása.
- Az óvodai környezet esztétikájának biztosítása, amely segíti programunk megvalósulását.
- A gyermekek életkorának megfelelő vizuális, esztétikai, akusztikus, kinezetikus élmények nyújtása, amelyeket igényesen választunk ki a zenei, képzőművészeti, irodalmi alkotások sokaságából.
- A gyermekek megismertetése olyan eszközökkel, módszerekkel, önkifejezési módokkal, amelyekkel képesek lesznek élményeik reprodukálására az anyanyelv és a művészetek területein.

Várható eredményeink az óvodáskor végére:

- A természetben és az ember által létrehozott környezetben képesek lesznek észrevenni a szépet, annak befogadására és reprodukálására fogékonyá válnak.
- Óvják természeti és társadalmi környezetüket, belső igényükké válik közvetlen környezetük esztétikája, rendje.
- Egyéni szükségleteik, képességeik kielégülése és fejlődése mellett társas kapcsolataikat jellemzi az elfogadás, az együttműködés, a tolerancia és az

őszinteség, de az egészséges öntudat és önbizalom, a dönteni tudás képessége is kialakul.

- A kommunikációs készségük kialakulása révén kapcsolatot tudnak létesíteni környezetükkel, gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat az anyanyelv hagyományainak és szabályainak megfelelően megfogalmazzák.
- Óvodás éveik befejezésekor alkalmassá válnak az iskolai élet megkezdésére.

2.5. Hagyományaink, ünnepeink

- Őszköszöntő
- Állatok világnapja
- Mikulás várás
- Adventi készülődés
- Fergeteges Farsangi Mulatság
- Tavaszi jeles napok
- Közlekedési nap
- Anyák –napi köszöntés
- Nagyok búcsúzója
- Gyereknap
- Családi sportdélután
- Ovi- Bál

Jótekonysági rendezvény az évente kitűzött óvodai fejlesztési cél megvalósítása érdekében, ahol lehetőség nyílik arra, hogy a szülők egymással és az óvónőkkel „más” körülmények között is megismerkedjenek.

A közös élmények a felnőttek közösségét (szülők, óvónők, dajkák) erősítik. Szülőkkel – a mindennapokon, szülői értekezleten, fogadóórán, családlátogatáson túl – nyílt napokon, kirándulásokon és ünnepélyeken találkozunk.

A családdal való kapcsolattartás minősége számunkra lényegi kérdés. Az óvodánkban a szülők képviselőjét a Szülői Munkaközösség (SZMK) látja el, melynek tagjait a csoportok szülői közössége választja. Az SZMK éves munkaterv szerint működik.

Az óvodai élet megszervezése

Az intézmény belső szervezeti egységének alapeleme, hogy az óvoda zavartalanul és zökkenőmentesen láthassa el a követelményeknek megfelelő, kimagasló színvonalú alapfeladatait:

- az érzelmi nevelés és szocializáció céljait,
- az egészséges életmód kialakulását,
- az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulását.

Csoportszervezés:

Intézményünk helyi adottságait, a szülői igényeket, elvárásokat, valamint óvónőink attitűdjeit figyelembe véve szervezzük a homogén csoportokat. Mivel a gyermek önmagához képest egyéni érési ütemének megfelelő differenciált nevelési elvét valljuk, meggyőződésünk, hogy a hatékonyságot felkészültségünk, rugalmasságunk, helyzetfelismerésünk, az egész egyéniségünk határozza meg. Mindehhez feltétel, hogy az oktatási törvényben meghatározott csoportlétszámot megtartsuk.

Tervezés:

Tervező munkánk - párhuzamos a nevelési programunk kialakításával, letisztulásával - több változat után, mai formájában jól szolgálja sajátos elveinket, gyermekközpontú pedagógia munkánkat. Továbbra is törekszünk a tervezőmunkánk tökéletesítésére.

Nyitottak vagyunk a projekt pedagógia megismerésére és alkalmazására, párhuzamosan a hagyományos tervezésünkkel.

Csoportnaplónk tartalmazza:

- A csoportba járó gyermekek

- jellel ellátott névsorát,
- születési sorrend és nemek szerinti felosztását;
- A csoport napirendjét;
- A csoport hetirendjét: kötetlen és szervezett tevékenységeit;

Felajánlott tevékenységek: az aktualitások szem előtt tartásával tervezzük, és az egyéb élet és természetközeli tevékenységeket (séták, színházlátogatások, stb.) és a játékba integrált tanulást. A tevékenységek tervezésénél lehetőség van egy-egy gyermekre, ill. gyermekcsoportra kiválasztani a leghatékonyabbnak ítélt tevékenységi formát, módszert, témát, az adott időszak megvalósulási programjának megfelelően.

- A nevelési év életkorhoz tervezett legfontosabb feladatait;
- A csoport befogadási szakaszának tervét, értékelését: melyben megtervezzük a tudatos előkészítő, szervező munkát, a gyermekek fogadásának ütemezését; a család - óvoda kapcsolatfelvételének elemeit; rögzítjük a befogadási szakasz tapasztalatait.
- A pedagógiai munkánk tervezését kéthetes ciklusokban regisztrálunk; ez az időkeret rugalmasan alkalmazkodik az adott tevékenységhez, a gyermekek érdeklődéséhez.
- Ebben a tervezési - fejlesztési ciklusban az általunk tervezett fejlesztési területek élményekre épülnek.
- A családdal történő kapcsolattartás formáit;
- Félévenként, az eltelt nevelési időszak, a nevelési év végén az egész évet átfogó értékelést, melyben kiemeljük a csoport életének, fejlődésének legjelentősebb elemeit:
 - Az egészséges életmód szokásrendszerének alakulását.
 - Az érzelmi-akarati élet; szocializáció fejlődését.
 - A játéktevékenység jellemzőit.
 - A szervezett tevékenységeknek megvalósulását.

- Kiemelt nevelési feladataink megvalósulását.
 - A közösség életét jelentősen befolyásoló egyes gyermekek, ill. kisebb gyermekcsoportok kapcsolatainak alakulását.
 - A család-óvoda kapcsolatának jellemzőit.
- A gyermekek adott évi egyéni fejlődésének, fejlesztésének rögzítése is a naplóban történik, gyermekenként behelyezett lapokon. Így mód van a velük kapcsolatos észrevételek folyamatos rögzítésére. Célszerűnek tartjuk az évi 3 – 4 megfigyelés rögzítését, mely a csoport értékelésével is kapcsolatos. Ez konkrét, szakszerű segítséget ad a szülőnek adott, folyamatos tájékoztatásához a gyermekek fejlődéséről.

A belső dokumentumok szakszerű használatához kimunkálásával párhuzamosan megfigyelési szempontsört is kialakítottunk. Ez segíti a fejlesztő munkánkat, a csoportban történő ellenőrzést, és meghatározza az értékelést is.

A tervezést keret jellegűnek, nyitottnak, rugalmasnak tekintjük. Törekszünk a gyermekek igényeire, szükségleteire figyelve a nekik legmegfelelőbb tevékenységi módok alkalmazására.

Napirend

A napi életritmus kialakításának alapvető feltétele a testi-lelki harmónia megteremtése, ezért fontos a családdal közösen kialakított napirend. Megtervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteit, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időkereteit. Az egész nap során érvényesül a rugalmasság.

Feltétele és differenciált lehetősége annak, hogy a gyermekek a meglévő fejlettségi szintjükről egyéni tempójukban haladjanak, fejlődjenek. Cselekvéseikhez, tevékenységeikhez elegendő idő, hely, tér, eszköz áll rendelkezésükre. A gyermekek megismerik a nevelési folyamat szabályait, és a személyiségüktől függően az időhatárokhoz igazodva betartják

azokat. A rugalmas napirendben növekszik a játék szerepe, lehetősége, láthatóvá válik az egyén, s létrejöhetnek azok a társas és emberi kapcsolatok is, amelyekben a gyermekek szociális értékrendje kialakul.

A napirend kialakításánál a gyermek fő tevékenységét a játékot vesszük alapul, a napirendben erre fordítjuk a legtöbb időt. Benne megvalósulnak a különböző fejlesztési feladatok, melyhez megfelelő időt, helyet, eszközt biztosítunk. Fontosnak tartjuk a légkört, melyben felszabadultan tevékenykedhet és a lehetőségek közül választhat a gyermek.

A rugalmas napirend:

- Figyelembe veszi a gyermekek biológiai szükségleteit, tempóját, fejlettségét.
- Szolgálja a derűs, nyugodt óvodai légkört.
- Lehetővé teszi, hogy a gyermekek mindenkori fizikai, lelki és szellemi szükségletüket kielégítsék.
- Stabil pontjaival érzelmi biztonságot nyújt.
- Ritmusával nyugalmat teremt, sorrendiségével segíti a gyermekekben az értelmes rend kialakulását, a bioritmus stabilizálódását.
- A napirend rugalmassága biztosítja az aktualitásokhoz (pl.: időjárás, ünnepek) való igazodást.
- A napirend segít kialakítani a gyermekek életkorának megfelelő időérzékletet.

Feladataink a napirend kialakítása során:

- Az óvoda épületének, udvarának adottságainak figyelembevétele a napirend összeállításánál.
- Minden csoportban a csoport óvodapedagógusai összeállítják a csoportjukra vonatkozó napirendet, arra is törekedve, hogy az azonos korcsoportokban közel egyforma napirend kerüljön kialakításra.
- A napirend összeállítása során a csoportba járó gyerekek fejlettségi szintjének, egyéni sajátosságainak felmérése.
- Biztosítjuk az állandó óvodapedagógusi felügyeletet, maximális dajkai segítség igénybevitelével.

- A rugalmas napirend érdekében igénybe vesszük a fedett munkaidőt.
- Igényeljük, hogy a dajkák minél több időt töltsenek a gyermekekkel, segítve az önállósodásukat.
- A csoportszobák berendezésénél, figyelembe vesszük, hogy a napirend megvalósulását szolgálja-e a berendezési tárgyak elhelyezése:
 - a helyiségek (csoportszoba, öltöző, mosdó) átláthatóak legyenek,
 - legyenek különböző funkciójúak (pl.: tízórais asztal, pihenősarok, mozgási lehetőség, stb.)
 - a gyermekek által használt eszközök elérhető helyen legyenek,
 - a gyermeki önállóság kialakulását segítse a csoportszoba átrendezhetősége.

Várható eredményeink:

- A napirend a nyugalmat, az értelmes rendet szolgálja.
- A napirend érzelmi biztonságot nyújt a gyermekek számára stabil és ismétlődő pontjaival.
- Folyamatossága biztosítja a gyermekek számára az egyéni fejlettségüknek és életkoruknak megfelelő tempót.
- A napirend biztosítja a tevékenységi formák között az észrevétlen átmenetet.
- Megszünteti az értelmetlen holtidőt.
- A napirend rugalmassága lehetővé teszi az aktualitásokhoz való alkalmazást.
- A napirend segít abban, hogy mire a gyermekek iskolába mennek, kialakul bennük a koruknak megfelelő időérzés (sorrendiség).

Csoportok általánosan megjelenő napirendje:

06:00 – 07:00	Gyülekezés a testvércsoportokkal	JÁTÉK
07:00 – 12:00	Játék; szabadon választható tevékenységek; játékba integrált tanulás;	

	Folyamatos tízórai, tisztálkodás; Egyéni fejlesztések: szervezett tevékenységek; Levegőzés, élményszerző séták, kirándulások.	JÁTÉK
12:00 – 14:45	Előkészületek az ebédhez: tisztálkodás, terítés, ebéd; Folyamatos tisztálkodás, készülődés a pihenéshez; Mesehallgatás, altatózene; Pihenés.	JÁTÉK
14:45 – 18:00	Folyamatos ébredés, öltözködés, tisztálkodás, uzsonna; Szabad játék, egyéni fejlesztések; Távozás az óvodából.	JÁTÉK

Az óvónők a gyermekcsoportok ismeretében, életkori sajátosságaik figyelembe vételével, módszertani szabadságukkal élve választják meg alkalmanként a szervezett tevékenységek rendjét. (pl.: mesehallgatás, énekes-játékok, stb.)

Hetirend:

A tevékenységek hetirendje segíti az óvodapedagógus tervező, szervező munkáját, az óvodai csoportok zökkenőmentes működését.

A nevelési évben a heti rend két részre osztott: **szeptember 1-től május 31-ig** és **június 1-től augusztus 31-ig**.

Az óvodai csoportok heti rendje követi a napirendek rugalmasságát, folyamatosságát. A tevékenységek egymásra épülése során nem határozhatjuk meg mit, mikor, hogyan csináljunk, csak terveket készíthetünk.

A gyermekek érdeklődése, aktivitása, fogékonysága, az adott téma iránt ugyanis nagyon változó lehet. A gyermekek ötletei, fantáziájuk, élményeik mindenkor meghatározhatják a tevékenység fajtáját, témakörök feldolgozásának tartalmát, módját, eszközeit.

Szeptember 1-től Május 31-ig			
Kötelező tevékenység		Szabadon választható tevékenységek	
Tevékenység ideje		Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje
			Tevékenység megnevezése
A hét meghatározott	Heti egy vagy két alkalom	Mozgás	- játék, játékba integrált tanulás; - munka jellegű tevékenység; - mese-vers, dramatizálás, bábozás; - rajzolás, mintázás, kézimunka; - énekes játék, zenehallgatás; - külső világ tevékeny megismerése.
A hét többi napján		- Kiegészítő mozgástevékenységek - mindennapi mozgás, - testtartásjavító mozgás	Nincs meghatározott napja (a gyermekek spontán érdeklődése alapján, gyermek vagy óvodapedagógus kezdeményezésére

Június 1-től Augusztus 31-ig			
Kötelező tevékenység		Szabadon választható tevékenységek	
Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése
A hét minden napján	- mindennapi mozgás – víz – levegő - napfény edzőhatásai	Nincs meghatározott napja, a gyermekek spontán érdeklődése alapján gyermek, vagy óvodapedagógus kezdeményezésére.	- Játék; - Munka jellegű tevékenység; - Mese, vers, dramatizálás, bábozás; - Rajzolás, mintázás, kézimunka; - Énekes játék; - Külső világ tevékeny megismerése.

2.6. Küldetésnyilatkozat, jövőkép

- A Pitypang Óvodában olyan nyugodt, érzelemgazdag óvodai környezetet biztosítunk, amely lehetőséget ad az életkornak megfelelő egyéni képességek kibontakoztatására.
- Megvalósulhat a gyermeki személyiség harmonikus fejlődése, a különbözőségek figyelembevételével.
- A gyermeki szabadság biztosításával kialakulhat a dönteni tudás képessége is, a mindenkori életkornak megfelelő szokások betartása mellett.
- A gyermekek és a művészetek közötti pozitív érzelmi kapcsolat létrejötte során kialakulhat a művészeteket befogadó, értő és művelő gyermeki személyiség.

3. A Mi óvodánk - Óvodakép

- érzelmi biztonságot nyújtó óvodai légkör
- sokszínű élménynyújtás, az önkifejezés lehetőségének megteremtése a művészetek eszközeivel
- a szabad játék elsődlegessége
- esztétikus, ingergazdag környezet megteremtése
- egészséges életmód feltételeinek biztosítása

4. A Mi óvodásaink – Gyermekkép

- a „Pitypang” óvodások jellemzője, óvodáskor végén az egyéni fejlődési ütemüket figyelembe véve:
 - testi - lelki harmónia
 - életkornak megfelelő kommunikációs készség
 - nyitott, élménybefogadó, alkotókedvű, jó kiállású gyermeki személyis

5. Az óvodai nevelés feltételei

5.1. Sajátos pedagógiai arculatra vonatkozóan

5.1.1. Személyi feltételek

18 óvodapedagógus és egy pedagógiai asszisztens végzi óvodánkban a gyermekek nevelését. Az óvónők közül 10 fő Felsőfokú Óvónőképzőt, 8 fő Óvodapedagógus-képző Főiskolát végzett.

Jelenleg:

- 2 fő Fejlesztőpedagógusi Szakoklevéllel, és szakvizsgával,
- 1 fő Tehetséggyógyító- és fejlesztő Szakoklevéllel, és szakvizsgával rendelkezik,
- 1 fő Nyelv és beszédfejlesztő pedagógus /Képzése folyamatban/,
- 1 fő Gyógypedagógus /Képzése folyamatban/,
- 1 fő Néptánc-oktatói szakirányú továbbképzésen,

- 1 fő Szociális-munkás képzésen vett részt,
- 2 fő Bábjátékos művészeti engedéllyel rendelkezik.
- 1 fő Lábstatikai és tartásjavító szakirányú tanúsítványt szerzett.
- 2 fő ECDL számítógép felhasználói végzettséggel rendelkezik.

Speciális területeink:

- színjátszás, dramatizálás, bábozás,
- ének, zene, tánc
- mozgáskultúra
- a képzőművészet egyes ágai: festés, rajzolás, plasztika, mintázás, papírvarázs.

Ezen területek művelésére jöttek létre a munkaközösségek, és ezekből nőtt ki helyi programunk. Minden speciális terület gazdája 2-3 óvónő, akik folyamatosan segítettek, koordinálták az óvónők munkáját. Általában 3 munkaközösség dolgozott, amit mindig az új feladatok előtérbe kerülése szabályozott.

Jelenleg a báb, színjátszás, anyanyelvi nevelés témakörét erősítő, „Alkotó” munkaközösség dolgozik. Az aktuális feladatokhoz kapcsolódva a programbevezetéskor kibővült a dokumentációt programhoz igazító, és a bevezetés gyakorlati munkáját koordináló munkaközösségekkel, valamint a mérést, értékelést végző munkacsoporttal.

A közeljövőben arra törekszünk, hogy az aktuális és innovatív témákhoz alkalmazkodva gyors reagálást biztosítva Team munkákra is képessé váljunk.

Óvodánkban az óvónői párosok kialakításánál az együttlátás tudása, a szakmai érdeklődés azonossága ugyanolyan jelentőségű, mint a másság, az eltérő érdeklődési kör.

Mivel óvodánkban a gyermekek élményhez juttatása a fő szempontok egyike, ezért az óvónők „fedett” munkaidejét maximálisan kihasználjuk.

A dajkák az óvónők segítői minden helyzetben. Fontos tehát, hogy mindegyikük igényes, gyermekszerető legyen. A dajkaképzőt mind a 12-en elvégezték, szakvizsgájuk után munkájuk tudatosabbá vált, az óvoda funkcióját (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) azóta sokkal jobban megértik, érzékelik, segítik, óvodánkat magukénak

érzik. A csoportszobák és az óvoda egyéb helyiségeinek folyamatos tisztaságát, rendjét szívügyüknek tekintik. Emberileg és szakmailag közel kerültek egymáshoz, a szeretet és a megbecsülés jellemzi kapcsolatukat egymással és az óvónőkkel is.

Egy karbantartó segíti még óvodánk folyamatos állagmegőrzését.

Erősségünk a személyi feltételek vonatkozásában, az, hogy a gyermek-felnőtt, felnőtt-felnőtt (szülő-óvónő, dajka-óvónő, óvónő-óvónő, stb.) kapcsolata jó, együttműködésük megfelelő. Az óvónők sokoldalú képzettsége, folyamatos önképzése, a vezetők és a testület jó együttműködése biztosítja a magas színvonalú szakmai munkát. A minőségi munkavégzés lehetőségének tekintjük a főállású fejlesztő-pedagógus és segítő logopédus, gyógypedagógus, konduktor jelenlétét.

Nevelőközösségünk bízik az együttműködés hatékonyságában, és hisszük, hogy nevelőmunkánk a gyermekek harmonikus fejlődését és a szülők megelégedését szolgálja.

Pedagógusaikra jellemző:

- gyermekszerető, toleráns, kreatív óvónői személyiség
- kiegyensúlyozott, konfliktuskezelő, jó kapcsolatteremtő képesség
- szakmailag felkészült, folyamatosan képzeti önmagát
- igényes önmaga és környezete iránt
- művészetek iránt érdeklődő
- innovatív, az új alternatívák iránt nyitott és befogadó

5.1.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda épületének legfőbb jegyei:

- 5900 m² alapterületű, kétszintes, óvodának épült panelépület.
- Ebből: 3900 m² a beépített terület. 2000 m² játszó - sportudvar, kert. Egy gyermekre jutó terület: 23,6 m².

A 9 csoport öltözőivel, fürdőszobáival és a tornaterem maximálisan biztosítja az óvodás korosztály mozgásigényeinek kielégítését. Csoportszobáink természetes világítását déli fekvésű ablakai biztosítják. Korszerű, minden igényt kielégítő berendezései megfelelnek a gyermekek életkorából adódó méreteinek, és az esztétikai elvárásoknak is.

Megfelelően felkészültek vagyunk az értelmi képességek fejlesztéséhez (egyéni- és kiscsoportos tevékenységekhez), az iskolaelőkészítő-funkció teljesítésére.

Az óvodánkban a fejlesztő szobákban helyet és nyugodt körülményeket biztosítunk az szakemberek által végzett preventív foglalkoztatásokhoz, illetve a tehetségekkel való munkához is.

A tornaterem eszközállománya valamint a bábozás, dramatizálás, szerepjáték -tárgyi feltételei-, és a vizuális tevékenységekhez szükséges új, korszerű anyagok biztosítottak.

Három teremben galériákkal is biztosítjuk az átlagnál nagyobb gyermeklétszám mozgáslehetőségét és a szabadon választható tevékenységek színterét. Termeinkben új, modern, más-más formájú asztalok és székek, újfajta babaszobák adják meg a csoportszobák hangulatát. Esztétikus tiszta, ingergazdag belső- és külső környezet kialakítása a programunk szellemében történt – folyosó, lépcsőfordulók-.

Játéktevékenységeinkhez sok eszközünk van, amely ösztönzően hat a gyermekekre, és bármikor, bármelyiket felhasználhatják a tevékenységeikhez. Jól felszerelt tornatermünk minden lehetőséget megad a gyermekek mozgásigényének kielégítésére, mozgásfejlesztő eszközeink gazdag választéka a speciális fejlesztést is szolgálja: speciális mozgásfejlesztő eszközök.

A dolgozók részére választékosan berendezett öltözők, pihenőszobák, irodák biztosítják az eszmecserét, az aktív pihenést.

A szülőkkel történő fogadóórák lebonyolításához is biztosított a nyugodt környezet.

Az óvoda udvara:

A tevékenységek óriási lehetőségének színtere. 2000 m² területével, gondozott udvarával, magas fáival olyan a bérházak között, mint egy „zöld sziget”. Így a zárt lakótelep gyermekeinek a lehetőségek sokaságát tudjuk felkínálni.

- Változatos mozgásigényt kielégítő udvari fajtékók óriási kínálatukkal elősegítik a gyermekek testi fejlődését, és lehetőséget adnak arra is, hogy a fejlettségüknek megfelelően differenciálni tudjuk őket.
- A mozgás örömeinek átélését segíti a sok kerékpár, roller, ugrálókötél, labda, hinta, csúszda, stb.
- A versenyjátékok, az énekes játékok színtere az udvar füves, szabad területe.
- A várak, tornyok, babakuckók az élmények eljátszását segítik.
- A kinti étkezés és pihenés biztosításával a levegőn való tartózkodás idejét növeljük, és egy más „étkezési” kultúra megismerését szolgáljuk. Mindezeket a kinti asztalok, padok és hordozható szivacsok biztosítják.
- A gyermekek testi edzettségéhez a vízzel, homokkal való ismerkedés és játék is hozzájárul, amelyet 3 nagy homokozó és 2 pancsoló-medencénél történő zuhanyzás biztosít.
- A környezet megszerettetésére és védelmére tudatosan törekszünk: a vízzel, levegővel, földdel, homokkal, növényekkel, állatokkal történő szabad foglalatosság is szolgálja programunk környezetmegismerő- és védő céljait.
- A kerti munkára a sziklakert és virágtálak gondozása ad lehetőséget.

Mindezek lehetővé teszik a helyi nevelési programunk megvalósítását, amely a gyermekek életkori sajátosságaira épülve „élménnyé” teszik az óvódás éveket.

6. A megvalósítás megkülönböztető elemei

6.1. Érzelmi nevelés, szocializáció

„ A gyermek akkor fejlődik,

ha szeretve érzi magát.”

(GORDON)

SZVO ELEM	TAGÓVODAI MEGVALÓSÍTÁS
<ul style="list-style-type: none">Óvodába lépést megelőző kapcsolat kialakításaÓvodai felvétel utáni kapcsolattartás	<ul style="list-style-type: none">Dúdoló,Bölcsődei látogatás,Bölcsődei gyermeknapi rendezvényeken való részvételek,Első belátogatások az óvodába gondozó nénikkel, szülőkkel való első beszélgetések,Családi sportnap a leendő óvodásaink meginvitálásával,Első szülői értekezletCsaládlátogatás, első beszélgetésekÓvodába hívogató ajándékok / választott jelükkel díszített nyaklánc, kitűző, stb./Tervezett, ütemezett szülői értekezletek és igényeknek /szülői-óvónői kezdeményezés/ megfelelő fogadóórák keretében biztosítjuk a kapcsolattartást, az információk átadását.
<ul style="list-style-type: none">Óvodából való kilépés, nyomon	

	<p>bejövételének ceremóniái</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pihenés előtti ceremóniák • Ébredés utáni ceremóniák
<ul style="list-style-type: none"> • Önkifejezés • Más kultúrák • Szólnok 	<ul style="list-style-type: none"> • Művészetek eszközei, • Mozgás, mint önkifejezés. /Tornatermi, mindennapos, zenére, stb./, • Kulturális rendezvényeken való részvétel, • Óvodai csoportokban előforduló más kultúrájú gyermekek nemzeti identitásának maximális tiszteletben tartása, az adott közösséggel való megismertetése /anyanyelve, játékok, mesék, dalok, stb./ • Tervezett kirándulások, rendezvényeken való rendszeres szereplése.
<ul style="list-style-type: none"> • Szocializációs terv 	<ul style="list-style-type: none"> • A csoportos naplók a programunknak megfelelő tervezési dokumentációjába beépítésre került a szocializációs terv, törekszünk megfelelő szakmai tartalommal való megtöltésére.
<ul style="list-style-type: none"> • Egyéni fejlődési utak 	<ul style="list-style-type: none"> • Tehetségdecentrum: „Zeneovi” • Óvodapedagógusaink szakmai plusz kompetenciájuknak megfelelően biztosítják a gyermekek harmonikus és egyenletes fejlődését.

6.2. Játék, élményen alapuló, tevékenységbe ágyazott tanulás-szervezés

„Kisgyermekem, csak nézzél szerteszét,

éretted van itt minden, ami szép.”

(Várnai Zseni)

SZVO ELEM	TAGÓVODAI MEGVALÓSÍTÁSOK
<ul style="list-style-type: none"> • Élményszerű környezet 	<ul style="list-style-type: none"> • Margaréta bábcsoport • Óvodai hagyományok, ünnepek • Alkotó munkaközösség • Csoportok élménytervei • Szülői szerepvállalás
<ul style="list-style-type: none"> • Tanulási helyzet 	<ul style="list-style-type: none"> • Programunknak megfelelő tervezés, szervezés, kivitelezés. • Óvónők szakmai tudatossága. • Nyitottak vagyunk a projekt pedagógia megismerésére és alkalmazására, párhuzamosan a hagyományos anyagfeldolgozásunkkal és tervezésünkkel.
<ul style="list-style-type: none"> • Téralkítás 	<ul style="list-style-type: none"> • Élményekre, ismeretekre alapozott. • Gyermek életkorához alakított kooperációk.
<ul style="list-style-type: none"> • Problémahelyzet • Döntéshelyzet 	<ul style="list-style-type: none"> • Tudatosan tervezett • Választhatóság tervezése, biztosítása. • Kreativitás, önmegvalósítás.
<ul style="list-style-type: none"> • Óvónői szerepvállalás 	<ul style="list-style-type: none"> • Partneriség • Plusz kompetenciák • Anyanyelvi nevelés

6.3. Egészséges életmódra nevelés

*„ Minden gyermek lelke
születéskor olyan, mint a fehér lap,
s csupán a környezeti hatások ' írnak '
erre eltérő tulajdonságokat”*

(JOHN LOCKE)

SZVO ELEM	TAGÓVODAI MEGVALÓSÍTÁS
<ul style="list-style-type: none"> • Jó szokások, hagyományok 	<ul style="list-style-type: none"> • Napirend, folyamatosság • Edzés - levegőzés • Vízhöz szoktatás: zuhanyzás, medencés vízhezszoktatás. • Gyümölcsnap • Folyamatos folyadékpótlás
<ul style="list-style-type: none"> • Sajátos nevelést igénylők 	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturális eltérések maximális tiszteletben tartása. • Életviteli különbségek, azok előnyös és hátrányos tartalmainak kidomborítása. • Ételallergiás gyermekekre való odafigyelés a kiszolgáló főzőkonyha bevonásával.
<ul style="list-style-type: none"> • Szocializációs terv 	<ul style="list-style-type: none"> • Napirend, folyamatosság • Edzés - levegőzés • Vízhöz szoktatás • Gyümölcsnap • Folyadékpótlás • Kulturális eltérések • Életviteli különbségek

<ul style="list-style-type: none"> • Önállóság 	<ul style="list-style-type: none"> • Ételallergiás gyermekek • Próbálkozások biztosítása, támogató környezet, biztonságérzetük kialakítása. • Szülők- azonos értékrendek megbeszélése, kialakítása.
<ul style="list-style-type: none"> • Mozgásigény • Udvari mozgásos játékok 	<ul style="list-style-type: none"> • Tornaterem • Vízhez szoktatás • Csoportban történő mozgásigény kielégítése, öltöző helyiségek behasználása: egyensúlyozó eszközök, lábboltozat erősítés, tartásjavító mozgás, • Eszközök tudatos felhasználása, tervezés, kivitelezés. • Ovi olimpia • Közlekedési- nap: kerékpáros közlekedés. • Góliát foci klub • Udvarunk mozgásra csábító játécai • Tervezési feladat, szervezés, kivitelezés.

<ul style="list-style-type: none">• Szülőkkel való hatékony együttműködés	<ul style="list-style-type: none">• Értékrend• Ősz- köszöntő rendezvényünk: Termésbábok, szüretelések.• Egészség napja: Helyes, korszerű étkezés, életvitel.• Szülői fórumok: drog prevenció, helyes életvitel, stb.• Családi sportnap: mozogjunk együtt és változatosan.• Kirándulások, mozgásra ösztönző rendezvények.
---	---

7. Sajátos pedagógiai arculat óvodai tevékenységi formái és feladatai

7.1.Játék

*„Kisgyermekem, csak nézzél szerteszét,
éretted van itt minden, ami szép.”*

(Várnai Zseni)

Programunkban kiemelt szerepet kap a játék, és annak mindenféle változata, elsősorban az óvodáskor klasszikus játéka: a szerepjáték, amely utánzásra épül és a korosztályok legspeciálisabb tanulási formája.

Elfogadjuk, hogy a játék élményen alapuló, ha az önként vállalt, örömet adó, szabad tevékenység, melyben a gyermek állandóan informálódik, minden pillanatban ismereteket szerez, képességeket sajátít el, ezáltal egész személyiségében fejlődik, gazdagodik.

A játék során a gyermek:

- Alá- és fölérendeltségében viselkedik,
- Gyakorolja a szokásokat, szabályokat,
- Megvalósul a kommunikációs fejlődése, fejlesztése,
- Önbizalma növekedik,
- Sikerélménye nő,
- „ Szerepet ” tanulhat.

Célunk:

- A játék az egész óvodai tevékenységet fonja át.
- Gyermekünk önfeledten, nyugodtan játszassák ki élményeiket, feszültségeiket.
- A játékban fejlődjön az egész személyiségük.

Feladataink:

- Megfelelő tér, hely és idő maximális biztosítása.
- Szeretetteljes, megértésen, elfogadáson alapuló, nyugodt légkör megteremtése.
- A játékhoz szükséges élmények felkutatása, tudatos tervezése, kezdeményezése.
- A tartalmas játék szervezéséhez szükséges játékeszközök biztosítása.
- A barkácsolás feltételeinek megteremtése, mely során a gyermekek próbálkozhatnak, egyéni ötleteiket megvalósíthatják.
- Problémahelyzetek tudatos tervezése, a spontán adódó lehetőségek kihasználása.
- Térbeépítő, téralakító tevékenység együttvégezése.
- A jó szokásokkal, szabályokkal az értelmes rend megteremtése.
- Szabad választás biztosítása.
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése, egyéni és differenciált fejlesztése.

A játék olyan komplex tevékenységforrás, melyet mi tudatosan felhasználunk a nevelés folyamatában céljaink elérésében

Nagyon fontosnak tartjuk hangulatok, ingerek, tárgyi lehetőségek megteremtését, figyelembe vesszük a gyerek igényeit, a gyerek érdekeit helyezük előtérbe.

A játék magáért a tevékenységért van, melyet az örömszerzés kísér. A gyermek játéka olyan sajátos öntevékenysége, ami szabad akaratára épül, és általa érvényesül legtipikusabban és legsokoldalúbban a gyermek önkifejezése. Az óvodapedagógus tudatos jelenléte, indirekt irányítása, szerepvállalása érvényesül. Kezdeményezései, játékötletei utánzó, mintalehetőség a gyerek számára.

A játéknak, játékoságnak életünket át kell szőnie. A mi hivatásunk lényegét az képezi, hogy életének abban a szakaszában neveljük, fejlesszük a gyermeket, amikor a játék adja az alapját, a forrását, a helyszínét, a lehetőségét annak, hogy önállóságát,

környezetéhez fűződő viszonyát, gondolkodását alakíthassuk, képességeit és személyiségét komplex módon fejleszthessük.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén:

- Értsék meg játszótársaik elgondolásait, alakuljon ki az együttjátszás igénye, a „mi” élmények megélése.
- Tudjanak a szabályokhoz alkalmazkodni, azokat megalkotni.
- Le tudjanak mondani egy-egy kedves játékszerről a közös játék érdekében.
- A játzócsoporthoz tagjai között szoros kapcsolat alakuljon ki.
- Legyenek önállóak a játék megtervezésében, a szerepek megválasztásában, a játékszerek kiválasztásában, alkotásban.

7.2.Mese, vers

Az irodalmi élményszerzés – a mese, a vers, a történet, az elbeszélés hallgatása – gazdagítja a gyermeki személyiséget, formálja az esztétikai, erkölcsi, közösségi érzelmeket, fejleszti az értelmi képességeket, kibontakoztatja a gyermeki világképet és nem utolsósorban az anyanyelvi és kommunikációs képességeket.

Célunk:

- Örömmel hallgassanak népi, klasszikus, értékes modern és más népek meséit, verseit, elbeszéléseit.
- Mese, vers irodalmi alkotások megszerettetése.
- Alakuljon irodalmi érdeklődésük, fejlődjön ízlésviláguk.
- Gyermek érzelmi nevelése, gátlások, szorongások feloldása.
- Közösségi magatartás formálása, erkölcsi normák elsajátítása. Irodalmi tapasztalataikat alkalmazzák a konfliktusok megoldására, indulataik közlésére.

- Örömmel vegyenek részt a versek, mesék felidőzésében, újraalkotásában, dramatizálásban, bábozásban.

Feladataink:

- Oldott légkör és együttlét biztosítása.
- Élménynyújtás; gesztusainkkal, mimikáinkkal, a szöveg hangsúlyozásával a mese, vers élvezetessé tétele.
- Életkornak megfelelő versek, mesék, irodalmi alkotások kiválasztása, a népi hagyományokat őrző anyag elsődlegességét szem előtt tartva.
- Mindennapos mesemondás, mondókázás; mesesarok és a mesélés szokásrendszerének kialakítása.
- Szituációkhoz kapcsolódó versek, mondókák.
- Irodalmi anyag gyakori ismételtetése, lehetőség szerint mozgással és énekkel kísérve.
- Bábozáshoz, dramatizáláshoz megfelelő kellékek, díszletek, eszközök biztosítása.
- Szabad bábozás, dramatizálás a nap bármely szakában.
- Fantázia, képzelet szabad kibontakoztatása.
- Óvoda dolgozóinak modell értékű kommunikációja.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Válgjon természetes igényükké a mesehallgatás.
- Alakuljon ki a mesetudatuk.
- Fejlődjenek esztétikai, erkölcsi, intellektuális érzelmeik.
- Legyenek bátor, magabiztos kiállásúak.
- Az irodalmi művek reprodukálása során jelennek meg az egyéni érzelmeik.
- Alakuljanak ki a helyes viselkedési szokások.

Anyanyelvi nevelés:

Programunk címe is tükrözi, hogy a művészeti nevelést kiemelten kezeljük.

A művészeti ágak érzelmeket, gondolatokat fejeznek ki, helyettesíthetik a beszédet. Az előadó művészetnek az alapja a beszéd. A nyelv eszköze a beszéd. A beszéd emeli fel a felnövekvő embert társadalmi emberré, kora emberévé. Az anyanyelv csiszolása, újítása, tiszta megszólaltatása mindannyiunk ügye. A beszédműködésben lévő nyelv.

A személyiség legfontosabb megnyilatkoztatása. Kialakulása folyamat, hozzátartozik az egyén fejlődéséhez. A beszéd képességeinek feltételeit öröklő ember, de a kifejező, árnyalt beszédet tanítani kell.

Az alapprogram szellemében az anyanyelvi nevelés és a kommunikációs képességek fejlesztése az óvodai nevelőtevékenység egészében kiemelt jelentőségű feladat.

Célunk:

- A 3-7 éves gyermek beszédészlelésének, beszédmegértésének fejlesztése
- Spontán beszédhelyzetekkel beszédaktivitásuk fokozása, a beszélő környezet megteremtése.
- Nyelvi és kommunikációs képességeik kibontakoztatásával az iskolaérettség követelményeinek megfelelni.

Feladataink:

- Személyi és tárgyi környezet megteremtése, melyben a gyermek szívesen, önként megnyilvánul.
- Képesé tenni a gyermeket a feljűk áramló verbális és metakommunikációs információk befogadására, megértésére.
- Képesé tenni űket arra, hogy saját érzelmeiket, gondolataikat szóban és metakommunikációs eszközökkel is pontosan és hatásosan ki tudják fejezni, és eközben a beszédshituációhoz és a kommunikációs partnerhez is igazodni tudjanak.

- Személyes példaadás; az utánzásra késztető, példaértékű, beszédfonetikai és előadás-technikai eszközökkel megformált óvónői beszéd.

Céljaink és feladataink megvalósulásában az anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlesztésében hatékony eszköz az anyanyelvi fejlesztő játékok.

- Az óvodáskorú gyermekink játékos formában, élményeket szerezve megismerik az anyanyelvüket.
- Minden korcsoport számára úgy válogatunk az anyanyelvi játékok közül, hogy a beszéd minden területét fejlesszük, egyre magasabb szinten:
 - hallásfejlesztő játékok,
 - légzőgyakorlatok (érthető, tiszta beszéd alapja),
 - arc- és ajakgyakorlatok,
 - nyelvgyakorlatok,
 - fonémahallást fejlesztő játékok,
 - mondatfonetikai eszközök használatának gyakorlása,
 - szókinccs gyarapító játékok,
 - mondat- és szövegalkotást fejlesztő anyanyelvi játékok.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Váljanak a gyermekek nyitottá minden élmény iránt, legyen képesek társas kapcsolatok létesítésére a kommunikáció révén.
- Gondolataikat bátran, érthetően, gátlások nélkül tudják elmondani.
- Beszédüket metakommunikációs eszközökkel kísérik.
- Választékosan, koruknak megfelelő nyelvtani szabályokkal közölik gondolataikat.
- Tisztán ejtsék a magán- és mássalhangzókat.
- Használjanak minden szófajt spontán beszédükben.
- Alkalmazzák a beszédviselkedés szabályait, hallgassák meg társaikat.

7.3. Ének-zene, énekes játék

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti érdeklődésüket, megalapozza a zene befogadására való képességüket. Fontos zenei hallásuknak, ritmusérzékelésüknek, harmonikus, szép mozgásuknak a fejlesztése. A zenei nevelésnek a gyermeki lét egészét át kell hatnia. A feladatok sikeres megoldása elősegíti a zenei anyanyelv megalapozását, a gyermekek biztonságérzetének a növekedését, gátlásaik feloldását, közösségi magatartásuk kedvező alakulását, esztétikus, rendezett mozgásuk kialakulását.

Célunk:

- Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek fedezzék fel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.
- A népdalok éneklése és a népi játékok a hagyományok megismerését segítsék.
- A gyermekek minél több olyan zenei élményhez juttatása, ami megalapozza a művészeti nevelés ezen ágát. (Zenét szerető és értő muzikális személyiség megalapozása.)

Feladataink:

- Az énekes játékok bő ajánlásából ki-ki rész céljainak megfelelően válogasson, szem előtt tartva a gyermekek igényeit, fejlettségi szintjét, érdeklődését.
- A zenehallgatási anyag igényes kiválasztása után rendszeres zenei élményhez juttatás.
- Készségfejlesztéssel a zenei alapfogalmak megismertetése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekeknek jelentsen örömet a közös éneklés, játék.
- Merjenek, szeressenek, és képességeiknek megfelelően énekeljenek önállóan és közösen egyaránt.
- Legyenek képesek a zenei élmény befogadására, élvezetére.

- Ismerjék a zenei alapfogalmak közül: magas-mély, halk –hangos, gyors-lassú, stb.
- A képességfejlesztés területén önmagukhoz képest folyamatosan fejlődjenek.

7.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Hisszük, hogy minden gyermek vonzódik a vizuális tevékenységek adta lehetőségekhez, melynek jóvoltából fejlődik kreatív személyiségvonása, felszabadultan tud felfedezni, csodálkozni.

Célunk:

- A szabad önkifejezés lehetőségeinek biztosítása.
- A gyermek tér – forma - színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.
- A vizuális kultúra átadásának, elsajátításának folyamatában a vizuális képességek fejlesztése.
- A gyermekek a vizuális nyelv eszközrendszerét megértsék, s ezáltal a vizuális kommunikáció révén képesek befogadni az alkotásokat.
- A kreativitás és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- Az íráshoz szükséges speciális készségek fejlesztése.

Feladataink:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése: téma, hely, idő, eszköz.
- Sokszínű tevékenységformák felkínálása, a technikák gazdag választékának felkínálása.
- A tevékenységek differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- A 3-7 éves korban tervezhető alkotó tevékenység tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése.

- A finommotorika fejlesztése, a helyes testtartás kialakítása, a vizuális percepció fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Képalakításban, képalkotásban egyéni módon jelenítsék meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Színhasználatukban érvényesítsék kedvenc színeiket.
- Örüljenek egyéni és közös kompozícióiknak.
- Plasztikai munkáikban tükröződjön a gyermek.
- Téralakításban, építésben közösen vegyenek részt.
- Csodálkozzanak rá a szép látványára, tudjanak gyönyörködni benne.
- Tudjanak beszélgetni az alkotásokról.
- A munkák értékelése során szóbeli véleményt nyilvánítsanak.
- Megfelelően tudják használni a tevékenységeikhez szükséges eszközeit.

7.5. Mozgás

Az óvodáskorú gyermekek lételeme a mozgás. Nincs szüksége külön motivációra, hiszen képtelen nem mozogni. A fejlődésnek ez az időszaka, mikor legintenzívebben, minden külső kényszer nélkül fejleszthető a mozgáskultúra. Ez nem csak a testi nevelés szempontjából fontos, mert a mozgás a beszéd és a gondolkodás fejlődésének, az önismeretnek, a reális énkép kialakulásának alapja.

Célunk:

A gyermekek

- mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése,
- alkalmazkodó és tájékozódó képességének fejlesztése, a szabad mozgáskedv megtartása mellett.

Feladataink:

- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében.
- Az udvar maximális kihasználása a mozgásra (kocogás, futás, mászás).
- A zene és a természetes mozgás összekapcsolása.
- A csoportszobákban olyan eszközök biztosítása, amelyeken a gyermekek természetes mozgásukat fejleszthetik.
- A szülőkkel együtt sportprogram szervezése.

Az óvodáskorú gyermekek lételeme a mozgás. Nincs szüksége külön motivációra, hiszen képtelen nem mozogni. A fejlődésnek ez az időszaka, mikor legintenzívebben, minden külső kényszer nélkül fejleszthető a mozgáskultúra. Ez nem csak a testi nevelés szempontjából fontos, mert a mozgás a beszéd és a gondolkodás fejlődésének, az önismeretnek, a reális énkép kialakulásának alapja.

Mozgás és tartásjavító torna

A civilizációs ártalmak nem csak az öt alapérzékelés tökéletes működését veszélyeztetik, hanem a testérzékelési képességet is.

A mozgásszegény életmód, a túlzott követelménytámasztás, a nem megfelelő tárgyi feltételek az okai annak, hogy már a legfiatalabb korosztálynál is megfigyelhetőek a mozgásszervi deformitások. Szerencsére az elváltozások ebben a korban még visszafordíthatók, megszüntethetők, megelőzhetők. Ezért nagy gondot fordítunk a gyermekek helyes testtartására és egészséges lábboltozatára. Lábtornát és tartásjavító játékokat szervezünk, és a mindennapi mozgásba is beépítjük ezeket. (helyes légzés, nyújtás-lazítás, karmolva járás, stb.)

Célunk:

- Az érzelem, a funkciók, az izomérzet fejlesztése annak érdekében, hogy a gyermek megszeresse a mozgást.

- Saját ütemében fejlődjön úgy, hogy a preventív torna a gyermekek számára ne kudarc, hanem örömforrás legyen.

Feladataink:

- Kialakítani, ill. megőrizni a kívánatos harmóniát a testi-lelki funkciók között.
- A helyes testtartás megéreztetése, az ehhez szükséges gyakorlatok kialakítása.
- A hátizmok és a gerincoszlophoz tartozó izomcsoport megerősítése.
- A helyes légzés megéreztetése.
- Speciális mozgásfejlesztő eszközök folyamatos biztosítása (labdák, szalagok, gumikötelek, stb.)
- A nagy mozgástér lehetőségének megteremtése.
- A család bevonása a prevencióba.

A fejlesztés területei:

- A szervezet sokoldalú arányos fejlesztése, a kialakult egészségügyi állapot helyreállítása.
- A testi képességek fejlesztése.
- Mozgáskészség és mozgásműveltség fejlesztése.
- A mozgásigény felkeltése, kielégítése.

A szervezet sokoldalú arányos fejlesztése

- az elváltozások deformitások javítása differenciáltan és egyénre szabottan (törzsizomzat sokoldalú arányos fejlesztése, alsó – felső végtagok sokoldalú arányos fejlesztése).

Testi képességek fejlesztése

- erő

- a lemaradt izomcsoportok fejlesztése, erősítése (pl.: gerinc deformitásoknál hason fekvésben törzsemelés hátra vagy törzshajlítás ⇒ hátizom erősítését szolgálja; hanyatt fekvésben a lábmozgásokkal kapcsolatos gyakorlatok ⇒ hasizom erősítését szolgálja)
- állóképesség
 - szakaszos terhelési formák egyénre szabottan differenciáltak;
 - aktív pihenők beiktatása;
 - hosszabb ideig végzett pl. mászások, kúszások, csúszások; (pl.: két kör futás– egy kör séta)
- gyorsaság
 - káros mozgásanyag (pl.: gyors rajtolás, futóverseny)

Mozgáskészség fejlesztése

- kezdetben azonos körülmények között végezzék a gyakorlást / jártasság szintje / (pl.: mászás talajon, ha a gyermek hibátlanul végzi, rátérhetünk a változó körülmények közötti gyakorlására / készségi szint / ⇒ mászás létrán, kötélén.

Mozgásműveltség fejlesztése

- mozgás jártasságok, készségek kialakítása;
- mozgások, cselekvések gazdagítása pl.: eszközökkel;
- mozgásos cselekvés szép kivitelezése pl.: gyakorlás során.

A mozgásigény felkeltése, kielégítése

- Az előbb felsoroltakból következik, hogy a mozgásigényt fel kell kelteni és ki kell elégíteni. A gyermekek számára válják biológiai és kulturális szükségletté a mozgás, a szervezet teherbíró képessége fejlődjön, tegye lehetővé az egészséges életmód szokásainak kialakítását.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek ismerkedjenek meg izmaikkal, sajátítsák el a lazítást, feszítést úgy, hogy testük jól érezze magát.
- Tanulják meg a helyes légzést.
- Tanuljanak meg helyes kapcsolatot kialakítani saját testi-és lelki funkcióik között.

7.6. Külső világ tevékeny megismerése

A környezet megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységek egészét.

Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeinknek minél sokoldalúbb tapasztalatszerzésre és élményszerű átélésre adjunk lehetőséget. Azokat a módszereket alkalmazzuk elsősorban, amelyek igazodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz, cselekvésre és észlelésre épülnek. Törekszünk arra, hogy amit csak lehet a természetben, élőben figyeltessük és tapasztaltassuk meg.

Célunk:

- A gyermek a közvetlen és tágabb természeti és társadalmi környezetét megismerje és pozitív érzelmi kötődése alakuljon ki iránta.
- Miközben felfedezi, környezetét olyan tapasztalatokat gyűjtsön, melyek segítik abban, hogy életkorának és egyéni fejlettségi szintjének megfelelően magabiztosan, minél könnyebben eligazodjon, tájékozódjon.
- A természeti-tárgyi világ megőrzése, emberi alkotásoknak a védelme során a környezet-és természetvédelem, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A gyermekek tevékenységeik során szerezzenek tapasztalatokat környezetük formai, mennyiségi és téri jellemzőiről, közben fejlődjék problémamegoldó képességük.

Feladataink:

- A közvetlen és tágabb környezet megismertetése, megszerettetése, a lokálpatriotizmus alapjainak lerakása.

- A szabadban való mozgás, séták, kirándulások megszerettetése.
- Takarékos energia használat szokásainak kialakítása.
- A tevékenységi formákon keresztül a természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszony, pozitív viselkedési formák kialakítása.
- A gyermekek eredendő kíváncsiságát alapul véve sokoldalú megtapasztalási lehetőségek nyújtása, a kísérletező kedv kialakítása, ok-okozati összefüggések megláttatása, a megfigyelőképesség és a gondolkodás fejlesztése..
- Komplex tevékenységek biztosítása a külső világ tevékeny megismeréséhez. A gyermekek kommunikációs készségének és önálló véleményalkotásának a fejlesztése, a közvetlen tapasztalat-és ismeretszerzés során.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Nagy örömmel, tevékenyen töltsék szabadidejüket a természeti környezetben.
- Vigyázzanak környezetükre, óvják, gondozzák környezetük növényeit, állatait, tárgyait. Viselkedésükben, tevékenységükbe jelenjen meg a környezettudatos magatartás.
- A gyermekek közvetlen élményen, tapasztalaton alapuló ismereteket szerezzenek a természeti és társadalmi környezetükről.
- Tudják születési helyüket, idejüket, lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét.
- Ismerjék a társadalmi normákhoz kapcsolódó viselkedési szabályokat és tartsák be azokat.
- Ismerjék a környezetükben élő állatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, az évszakok tulajdonságait.
- Biztonságosan igazodjanak el szűkebb és tágabb környezetükben: otthon, óvoda épülete, udvara.
- Ismerjék a közlekedési eszközöket, legyenek gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában.
- Különböztessék meg a jobbra-balra irányokat, értsék a névutókat: alatt, fölött, mögött, előtt, között.

- Ismerjék fel a környezetükben lévő matematikai összefüggéseket: több, kevesebb, ugyanannyi, hosszú, rövid, alacsony, magas, könnyű, nehéz.
- Alakuljanak ki mennyiségi fogalmaik a nyolcas számkörben.
- Alakuljon ki megfelelően szín-forma felismerésük (alapszínek, négyzet, téglalap, kör, háromszög).
- Fedezzék fel a természetben a mindig változó szépségeket, tudjanak gyönyörködni abban.
- Pozitív érzelmi szálak fűzzék közvetlen környezetükhöz, lakóhelyükhöz, alapozódjon meg a lokálpatriotizmus érzése.
- Váljanak képessé problémahelyzetekben életkoruknak megfelelően véleményt alkotni, megoldást találni, döntéseket hozni.

A Pitypang Óvoda Nevelő Testülete kialakította a saját minimum eszköztárát a tevékenységi formákhoz, amelyet a program végén, mellékletként megtekinthető.

7.7. Munka

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű tevékenységek.

Célunk:

- Az önként végzett, játékos tevékenységek során olyan készségek, képességek, tulajdonságok alakulnak ki, amelyek segítik a szabálytudat kialakulását.
- Szívesen vesznek részt a közösségért végzett tevékenységekben is.
- Tudjanak együtt, egymáshoz alkalmazkodva, egymást segítve tevékenykedni.
- A környezettudatos gondolkodásmód váljék sajátjukká.

Feladataink:

- A gyermekek munka jellegű tevékenységeinek korosztályuknak megfelelő tervezése, a feltételeinek biztosítása. Életkornak megfelelő, reális értékelésük tudatos kihasználása.
- Megismertetjük a gyerekekkel a munkaeszközöket, azok megfelelő használatát, a munka menetének sorrendjét.
- Megteremtjük az önálló munka lehetőségét, amely hozzájárul, hogy a gyerekek minél többször át tudják élni a munka örömét.
- Olyan munkára kérjük meg a gyermeket, amelyet megerőltetés nélkül képes elvégezni.
- Pozitív értékeléssel buzdítunk, segítjük a gyereket az adott feladat jobb megoldásában, kedvet ébresztünk a további munkához.
- Az együttesen végzett munka, a közösen elért eredmények segítik a baráti kapcsolatok alakulását.
- Szelektív hulladékgyűjtési akciók tervezése, szervezése.
- Energiáinkkal való gazdálkodás, takarékoskodás.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Legyen az önkiszolgálásban és a munkajellegű tevékenységek során minden gyermek magabiztos.
- A gyermekek szeressenek közösen tevékenykedni, feladatot végezni egymásért is.
- Az étkezések során önállóan is el tudják végezni a terítést, a társak kiszolgálását.
- Egyéni, alkalmoszerű megbízatásokat szívesen vállaljanak.
- Növény-és állatgondozásban szívesen vegyenek részt.
- Igényükké váljon a környezetük tisztaságának, rendjének megőrzése, ebben maguk is tevékenyen részt vegyenek.
- Vegyék észre, milyen munkára van a környezetükben szükség; azt önállóan is el tudják végezni /teremrendezés, barkácsolás... stb./

7.8. Tanulás

Az óvodai tanulás az egész nap folyamán az adódó helyzetekben, természetes környezetben, tevékenységekben a gyermek cselekvésein keresztül valósul meg.

Célunk:

- A gyermek képességeinek kibontakoztatása, személyiségének fejlesztése a művészetek eszközeinek felhasználásával, a gyermek meglévő tapasztalataira, ismereteire építve, az egyéni adottságok figyelembe vételével.

Feladataink:

- az egyéni adottságokhoz igazodó feladatok kiválasztása, a követelmények igazítása, valamint a gyermek reális fejlesztő értékelése;
- a tanulás feltételeinek biztosítása, megteremtése (légkör,...);
- művészetek megismertetésén keresztül az esztétikai, erkölcsi érzelmeik fejlesztése (esetenként különböző művészeti ágak szakembereinek bevonása);
- a gyermek közvetlen környezetével kapcsolatos ismeretek, tapasztalatok nyújtása, természetes környezetben kínálni sok felfedezést, problémahelyzetet, összehasonlítási alkalmat;
- megfelelő magatartás és viselkedésminták kialakítása óvónői mintaadással.

Óvodánkban megjelenik a spontán játékos tapasztalatszerzés, utánzásos tanulás és az óvónők által irányított, illetve szervezett játékos tevékenységek is, melyekben számtalan lehetőség adódik a gyermek számára a probléma-, illetve feladatmegoldásra és tanulásra.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermek legyen képes figyelme összpontosítására.
- Legyen kitartó, rendelkezzen feladattudattal.
- Legyen nyitott, érdeklődő;
- önálló, kreatív;

- gondolkodási művelet végrehajtására képes (elemi következtetés, oksági magyarázat);
- probléma megoldására képes.
- Élményekkel gazdagodjon, ismeretei, tapasztalatai, szókinccse bővüljön.
- Iskolaérettség feltételeként alakuljon ki a szándékos emlékezet, felidézés képessége.

7.9. Varázsceruza

Izgalommal vágtunk neki egy ismeretlennek, mert tudtuk, hogy kell a változás, az újítás, a „kicsit másképp” gondolkodás.

A Pitypang Óvodában 2009-ben két csoport vett részt a Varázsceruza programban a Pillangó csoport, akik 4. éve voltak óvodások, és a Katica csoport, akik 3. éves ovisok voltak.

Pillangó csoportos Óvónők: Tátraháziné Staub Zita és Kovács Henriett

Katica csoportos Óvónők: Balaton Jánosné és Csomorné Tóta Rita

SZVO ELEM	TAGÓVODAI MEGVALÓSULÁS
<ul style="list-style-type: none"> • A negyedik évre maradó óvodások csoportjai közötti átmenetet segítő szakmai feladatok. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szakmai beszélgetések a gyermekek előző óvónőivel. • Dokumentumok összegyűjtése, tanulmányozása/fejlődési lapok, mérések/. • „MI ÉLMÉNYEK” szervezése. • Hozott jel megtartása.
<ul style="list-style-type: none"> • Szocializációs terv, tudatos szakmai felkészülés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Csoportszoba átalakítása a magasabb rendű összedolgozást szolgáló játékokhoz. • Társadalmi témák beépítése. • Délutáni időszak hatékonyabb tervezése.

	<ul style="list-style-type: none"> • Délutáni pihenőidő fokozatos rövidítése, majd későbbi elhagyása. • Kötött elemek: irányított beszélgetés, beszélgető kör. • Eszközök alapanyagok még differenciáltabb biztosítása. • Kérdéskultúra átformálása a gondolkodási folyamatok beindításához. • Éves nevelési tervben: önállóságra irányuló széles tevékenységrepertoár.
<ul style="list-style-type: none"> • Óvodai tanulásszervezés. 	<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekek intenzívebb bevonása a csoport szabályainak alakításába. • Több valós problémahelyzet: Tervezett, spontán. • Kivárási szakaszok: pl.: Főétkezésnél bevárják egymást. • A tevékenységrendszer kialakításával lehetőség teremtés a gyermek tervezési, aktivitási, megvalósítási, együttműködési folyamatai gyakorlására. • Kritikai gondolkodás fejlesztése. • Stratégiai gondolkodás fejlesztése. • Értékelési folyamatok vállalási lista alapján, gyermek is értékelhet, ne legyen szubjektív. • Difer, két mérés /október, április/ • Portfólió összeállítása; Szülők korrektebb tájékoztatása, gyermekek intenzívebb bevonása.

7.10. „Zeneovi”

Tagóvodánkban működő tehetséggondozó műhely: **„Zeneovi”** a Pitypang Óvodában.

A projektet befogadó műhely eddigi tevékenységének a bemutatása, helyzetkép

Óvodánk nevelési programja a „Művészeti nevelés lehetőségei a Pitypang Óvodában” egyik sajátossága a művészeti élmények kiemelt biztosítása. Célunk a gyermekek és a művészetek közötti pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása, művészeteket értő, befogadó és művelő gyermekek nevelése. Fontos feladatunk a gyerekek megismertetése olyan eszközökkel, módszerekkel, önkifejezési módokkal, amelyekkel képesek lesznek élményeik reprodukálására a művészetek területein.

Óvodánk nevelési programjának részeként az zeneileg tehetséges gyerekek fejlesztése 2005 novemberétől működik, amely nevelési időben szervezett műhelymunka keretében zajlik.

Novembertől – januárig heti egy alkalommal, egy órás időtartamban, februárjától – májusig pedig heti két alkalommal a nevelés bizonyos idejében differenciált tehetséggondozásban vesznek részt a gyermekek. Átlagos részvétel a foglalkozásokon tíz fő.

A célzott tehetség ígéretes körének, az alkalmazott módszereknek és az elvárható eredményeknek leírása:

A zenei tehetséggondozás során néhány módszer kiemelt szerepet kap. Ilyen a nagyfokú komplexitás azaz, a dolgok sokoldalú megközelítése a különböző tevékenységek bevonásával (vizuális tevékenység, mozgás, anyanyelvi nevelés, irodalom) és az újszerű források bevonása (eszközök, előadások).

A tehetséggondozás várható eredménye:

A tehetséggondozásban résztvevő gyermekekben rejlő adottságok kibontakozhatnak, gyorsabb ütemben fejlődhetnek kortársaiknál, ami lehetővé teszi, hogy érdeklődésüknek megfelelő művészeti iskolában tanulhassanak tovább.

Helyi cél meghatározása:

Egyre nagyobb érdeklődéssel fordul az óvodapedagógiai is a tehetség témaköre felé. Nevelőtestületünk felismerte, hogy a társadalmi változások felgyorsulásával a régen működő

megoldások gyakran már nem felelnek meg az új kihívásoknak. Ezért fontos feladatunk a nevelés területén a tehetségek kibontakoztatása.

Ez keltette életre az új szárnypróbálgatást, a tehetségigéreték azonosítását és érdeklődésüknek megfelelő fejlesztését.

Óvodánk nevelési programjában a tehetséges gyerekek fejlesztése, nevelési időben szervezett műhelymunka keretében zajlik. ez a tevékenységforma lehetővé teszi az egyéni különbségek figyelembe vételét és differenciálását, melyben kidomborodik az egyéni személyiségfejlesztés, mely az adott gyermek aktuális állapotához fejlettségéhez igazodik. A tehetséggondozás erősíti, gazdagítja az óvodánk által felvállalt célokat, feladatokat.

A zenei tehetséggondozás célja:

- A tehetséges gyermekek zenei képességeinek maximális kibontakoztatása, zenét értő, szerető, muzikális személyiség megalapozása, zenei anyanyelvünk ápolása

Fejlesztési feladataim:

- A különböző zenei képességek készségek fejlesztése, kibontakoztatása.
- Éneklési készség fejlesztése;
- hallásfejlesztés;
- belső hallás fejlesztése;
- ritmusérzék fejlesztése;
- térformák mozgásformák, tánc;
- hangszer használata.

Személyi feltételek:

- 1 fő Szakvizsgázott tehetségfejlesztési szakértő.

Speciális tárgyi feltételek:

- ritmusjátzó hangszerek;
- audiovizuális eszközök;
- pályázat útján beszerzett zenei eszközök.

Jövőkép:

A tehetséggondozásban résztvevő gyermekekben rejlő adottságok kibontakozhatnak, gyorsabb ütemben fejlődhetnek kortársaiknál, ami lehetővé teszi, hogy érdeklődésüknek megfelelő művészeti iskolában tanulhassanak tovább.

8. A sajátos pedagógiai arculathoz kapcsolódó gyermeki fejlődés nyomon követése

8.1. Megfigyelések, mérések

Lásd: SZVO HOP ide illeszkedő fejezetét, illetve a tervezési sajátosságainkat.

9. Együttműködési rendszerek

Belső együttműködési rendszerek	Külső együttműködési rendszerek
<ul style="list-style-type: none">• Testvér csoportok• SzMK• Alkotó gyermekekért alapítvány• Szakmai koordinátorok• Epsz szakemberei• Tagóvodák	<ul style="list-style-type: none">• Bölcsőde /Együttműködési terv alapján/• Általános Iskola /Együttműködési terv alapján/• Művelődési Házak• Máv Csomóponti Művelődési Ház• Sportcentrum• Góliát Foci Klub• Tanuszoda, Kodály Zoltán Ált Isk.• Tiszaligeti Strand• Könyvtárak• Napsugár Játsház• „Zöld Ház”

10. Minimum eszközkészlet a Pitypang Óvoda kilenc csoportjában:

10.1. Minimum eszközkészlet

Terület	Kiscsoport	Középső csoport	Nagy csoport
<u>1. Építőjáték</u>	Eszköz		
	Nagyméretű fakocka	Nagyméretű fakocka, kisméretű fakocka	Nagyméretű fakocka, kisméretű fakocka
	Papírdoboz, "téglák" építő elemek különböző méretben.	Papírdoboz, "téglák" építő elemek különböző méretben.	Papírdoboz, "téglák" építő elemek különböző méretben.
		Lego	Lego több méretben
	Színes nagyméretű anyagok, (szőrme, vászon, lepedő)	Színes nagyméretű anyagok, (szőrme, géz, vászon)	Színes különböző méretű anyagok, (szőrme, géz, vászon, selyem stb.)
	Hengerek (építés kiegészítők)	Hengerek (építéshez kiegészítők)	Hengerek (építéshez kiegészítők)
		Kövek , kavicsok	Kövek , kavicsok
<u>2. Barkácsolás</u>			
	Játék (műanyag) barkácseszközök	Kalapács, szög	Kalapács, szög
	Barkácsdoboz	Barkácsdoboz vagy láda.	Barkácsdoboz vagy láda.
		Tuskó vagy barkácsasztal	Tuskó vagy barkácsasztal
		Csiszolópapír	Csiszolópapír
			Kisfűrész
		Csavarhúzó	Csavarhúzó
		Csípőfogó	Csípőfogó
			Csavarok anyával
			Mérőszalag
<u>3. Babaszoba</u>			
	Valós élet használati eszközei:	Valós élet használati eszközei: -Lábasok 2db	Valós élet használati eszközei: -Lábasok 2db

	-Lábasok 2db -tányér 4db -kanál 4db -csésze 4db -fakanál 2db -szalvétatartó	-tányér 4db -kanál 4db -csésze 4db -fakanál 2db -szalvétatartó	-tányér 4db -kanál 4db -csésze 4db -fakanál 2db -szalvétatartó -kés, villa 4db
	Baba: 3 db.	Baba: 3db.	Baba: 3db.
	Babakocsi	Babakocsi	Babakocsi
		Babaruhák	Babaruhák
	"Babaágy"	"Babaágy"	"Babaágy"
	Vasalóállvány vasaló	Vasalóállvány vasaló	Vasalóállvány vasaló
		Ruhaszárító, csipesz, kis kád	Ruhaszárító, csipesz, kis kád
	Asztalterítő	Asztalterítő	Asztalterítő
		Igazi tészta	Igazi tészta
<u>4. Bábozás, dramatizálás</u>			
	Bábparaván	Bábparaván	Bábparaván
	A gyermekek méretének megfelelő bábok (jól látható helyen)	A gyermekek méretének megfelelő bábok (jól látható helyen)	A gyermekek méretének megfelelő bábok (jól látható helyen)
	Tenyérbáb3-4 db.	Fakanálbábok, síkbábok, kedvenc mesék eljátszásához. 6-7db.	Fakanálbábok, síkbábok, kedvenc mesék eljátszásához. Min. 10db.
		Kesztyűbábok 6-7 db.	Kesztyűbábok 6-7 db
			Ujjbábok 3-4 db
	Valós eszközök a szerepjátékhoz.	Valós eszközök a szerepjátékhoz. Átváltozáshoz szükséges kellékek, ruhaneműk.	Valós eszközök a szerepjátékhoz. Átváltozáshoz szükséges kellékek, ruhaneműk Különböző jelmezek.
	Tükör	Tükör	Tükör
<u>5. Vizuális tevékenység</u>			
	Vastag színes ceruza	Vastag színes ceruza	Vastag színes ceruza

		Vékony színes ceruza	Vékony színes ceruza
		Vastag filctoll	Jellel ellátott vizuális kosár, amely tartalmazza a következőket: grafit ceruza, 12 színű ceruza, filctoll, zsír-kréta, ecset több méretben, ragasztó, olló, hegyező, többszínű gombfesték.
	Marokkréta	Zsírkréta	
	Ecsetek (vastag)	Ecsetek (közepes)	
	Ragasztó	Ragasztó	
		Ollók	
	Festék	Festék több színű	
	Nagyméretű papír	Különböző méretű és minőségű papírok.	Különböző méretű és minőségű papír
	Gyurma	Gyurma	Gyurma
	Asztalterítő	Asztalterítő	Asztalterítő
<u>6. Érzelmi nevelés szocializáció</u>			
	Csoport-báb	Csoportbáb	Csoportbáb
	Iratgyűjtő dosszié (gyermek, neve, jele, fényképe)	Iratgyűjtő dosszié (gyermek, neve , jele, fényképe)	Iratgyűjtő dosszié (gyermek, neve , jele, fényképe)
	Pihe, puha kuckó	Pihe, puha kuckó	Pihe, puha kuckó
	Megérkeztem tábla jelölése (fénykép vagy jel)	Megérkeztem tábla jelölése (fénykép vagy jel)	Megérkeztem tábla jelölése (fénykép vagy jel)
	Csoportpóló	Csoportpóló	Csoport-póló

10.2. A Pitypang Óvoda Tornatermének felszerelése

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató/ DB
Greiswald készlet	1
Bordásfal	8
Testhenger család	2
Tranbulin	2
Egyensúlyozó tölcser	2
Mozgásfejlesztő táska	1
Tornapad/ hosszú	2
Tornapad/ rövid	4
Maugli lépegető	18
Labda	31
Marok labda	27
Wesco téglá	1 készlet
Zsámoly	4
Hullahopp karika	35
Kígyóköté	4

10.3. Fejlesztőszoba felszerelése

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató/ DB
Fejlesztő játékok / Ravensburger	37
Mesekönyvek	5
Gyermek asztal	1
Gyermek szék	6
Nagyméretű tükör	1
Labdafürdő medence	1
Medence feltöltő labda	1 készlet
Magnó	1

11. Felhasznált irodalom

1. Nagy Jenőné: **Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel**
J. N. K. Szolnok megyei Pedagógiai Intézet Szolnok 1996.
2. Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: **Gyermeklélektan**
Gondolat, Bp., 1978. 5-276. P
3. Kovács György – Bakos Éva: **Játék az óvodában**
Szerzői kiadás, Debrecen, 1995, 1-244. P
4. Dankó Ervinné dr.: **Az óvodai irodalmi nevelés kérdései korunkban**
Dinasztia, Bp., 1993. 55-111. P
5. Molnárné Lóczi Tünde: **Drámajátékok az óvodában**
KOMA, Szeged, 1996. 4-14. P

6. Forrai Katalin: **Ének az óvodában**
Editio Musica, Bp., 1974. 1-249. P
7. Törzsök Béla: **Zenehallgatás az óvodában**
Zeneműkiadó, Bp., 1982. 7-289. P
8. **A Közoktatási Törvény**
OKKER Oktatási Iroda, 1996
9. Dr. Hegyi Ildikó: **Siker és kudarc a pedagógiai munkában (Pedagógiai képesség és fejlesztésük módja)**
OKKER Oktatási Iroda, 1996
10. Villányi Györgyné: **Tanulmányok a kisgyermeknevelésről**
OKKER Oktatási Iroda, 1996
11. Dr. Bartha Lajos: **Pszichológiai alapfogalmak kisenciklopédiája**
Tankönyvkiadó Vállalat, 1984.
12. Hollós Róbertné: **A bábjáték lélektana és pedagógiája**
Népművelődési Propaganda iroda, Bp.
13. Kokas Klára: **A zene felemeli a kezeimet**
Akadémiai, Bp., 1992.
14. Agárdy Sándor: **Praktikum az óvodai és az általános iskolai környezeti neveléshez mindenkinek**
Aqua, Bp., 1995.
15. Dr. Kovács György: **Dolgozatok az óvodai ábrázolás köréből**
Óvónők modern kiskönyvtára, Bp., 1985.
16. Kovácsné dr. Bakosi Éva: **Nagycsoportos óvodások fogalomalakulásának vizsgálata**
Óvónők modern kiskönyvtára, Bp., 1985
17. Kovácsné dr. Bakosi Éva: **Játék, játékosság az óvodás gyermek tevékenységében**
MOZI PRINT Kft., Hajdúböszörmény, 1990.

18. Daróczy Erzsébet: **Játékos matematika, matematikai játékok az óvodában**
Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Bp., 1983.
19. Mérei Ferencné: **Beszédhibák megelőzése – javítása az óvodában**
OPI, Bp., 1970
20. Falvay Károly: **Ritmikus mozgás – énekesjáték óvodásoknak kisiskolásoknak**
OPI, Bp., 1994.
21. Dr. Ágoston György: **Neveléstudomány**
Tankönyvkiadó Vállalat, Bp., 1970.
22. Román Bernadett: **Javaslatok a beszédfejlesztéshez**
23. Gósy Mária: **Beszédészlelés, beszédfejlesztés az óvodában**
24. Nagy Jenőné: **Óvodatükör – óvodai intézmények szakmai munkájának mérése, elemzése, értékelése**
Országos Szakmai Egyesület, Szolnok, 2001.